

Recomandări privind metodele de căutare a unor specii țintă

Specii legate de ape stătătoare:

- recomandăm mai multe vizite în perioada aprilie-august;
- vă rugăm să fiți atenți și la lacurile mai mici, la canale, sau la bălțile temporare, care adeseori se formează în habitatele agricole din zona de câmpie; multe specii pot cuibări în astfel de habitate!
- recomandăm vizitarea acestor zone dimineața devreme sau seara, când speciile vizate sunt de obicei mai active și adeseori ies din vegetație cu puii;
- vă rugăm să fiți atenți și să notați semnele care indică cuibăritul probabil sau sigur al speciilor observate;
- încercați să localizați coloniile de stârci prin urmărirea păsărilor. Colonii mai mici de stârci (*Egretta garzetta*, *Nycticorax nycticorax*, *Ardea cinerea*) pot exista în multe locuri, adeseori împreună cu colonii de *Corvus frugilegus*. Acordați o atenție deosebită prezenței speciei *Bubulcus ibis* în colonii;
- anumite specii cu comportament ascuns pot fi identificate cu ușurință numai în anumite perioade scurte:
  - *Botaurus stellaris*, *Rallus aquaticus* – aprilie, mai ales dimineața devreme și seara;
  - *Porzana parva* – cântă intens dimineața devreme și seara pentru o perioadă foarte scurtă, din ultimele zile ale lunii aprilie până în aprox. 10 mai (cel puțin în Transilvania), după care este foarte greu de găsit; preferă stufărișurile cu apă mai adâncă;
  - Vă rugăm să acordați o atenție deosebită speciei *Porzana pusilla* despre care informațiile referitoare la cuibărit cert lipsesc. Momentan singurele indicii de cuibărit sunt reprezentate de o serie de semnalări indirecte din Deltă, care ar sugera cuibăritul. Nu este o specie de stufăriș. Cuibărește în habitate acoperite de apă, dominate de speciile *Carex* și altă vegetație acvatică mai scundă. Cântă începând de ultimele zile din mai până la sfârșitul lunii iunie;
  - *Ixobrychus minutus* – în mai cântă intens dimineața devreme și seara (se întoarce de obicei după 10 mai).

Specii acvatice, care pot cuibări/cuibăresc în alte tipuri de habitate decât cele acvatice:

- *Glareola pratincola*: deși multe colonii sunt în apropierea habitatelor acvatice, câteodată poate cuibări și pe sărături aflate mai departe de astfel de habitate (astfel de cazuri există în Bărăgan) – 15 mai-iulie. Vă rugăm să acordați o atenție deosebită speciei *Glarela nordmanii* deoarece ocazional au fost observați indivizi aparținând acestei specii în colonii de *Glareola pratincola* în sezonul de cuibărit;
- *Limosa limosa*: cuibărește pe pajiști umede, adeseori departe de habitate umede (astfel de cazuri există în Bărăgan) – martie-iunie;
- *Gallinago gallinago*: cazurile clare de cuibărit ale speciei în România, despre care avem cunoștință, provin din zone cu turbării și pajiști umede (de ex. Bazinul Giurgeului, Bazinul Ciucului, câteva locuri din jud. Covasna) – mai-iunie;
- *Larus michahellis*: cuibărește pe clădiri în mai multe orașe din țară - martie-iunie.

Specii legate de ape curgătoare (*Haematopus ostralegus*, *Charadrius dubius*, *Actitis hypoleucos*, *Tringa ochropus*, *Alcedo atthis*):

- parcurgerea atentă a râurilor și pâraielor mari;
- 1 mai-30 iunie este perioada potrivită pentru toate cele 5 specii, dar *Charadrius dubius* și *Actitis hypoleucos* pot începe cuibăritul încă din aprilie;
- recomandăm să încercați identificarea unor indicii de cuibărit probabil sau sigur;
- dacă au fost observate exemplare ale speciilor țintă, dar la prima observație nu a fost observat nici un indiciu de cuibărit probabil sau sigur, recomandăm repetarea observațiilor la o diferență de cel puțin o săptămână, pentru a confirma prezența speciei în locul respectiv.
- momentan nu există nicio dovadă certă privind cuibăritul speciei *Tringa ochropus* în țară. În cazul în care întâlniți indivizi în perioada potrivită vă rugăm să insistați pentru a putea vedea dacă sunt indicii de cuibărit cert.

***Burhinus oedicnemus*:**

- specie nocturnă caracteristică pajiștilor din zona de câmpie (mai ales sărături și zone nisipoase – câteodată și pe terenuri arabile nisipoase) și din Dobrogea (toate pajiștile);
- este cel mai activă în amurg când poate fi auzită cu ușurință, dar reacționează relativ bine și la stimularea vocală;
- în perioada mai-iunie;
- în afara Dobrogei, a Bărăganului, respectiv a zonei de nisip din județele Dolj și Olt, unde observarea simplă a speciei este suficientă, recomandăm confirmarea prezenței cu o săptămână diferență sau căutarea unor indicii de cuibărit sigur sau probabil.

***Eudromias morinellus*:**

- această specie a cuibărit în trecut în zona lacurilor glaciare din Carpați, dar foarte probabil a dispărut ca specie cuibăritoare din România;
- dacă există posibilitate merită totuși verificate aceste habitate în perioada iunie-iulie;
- este necesară dovedirea cuibăritului.

***Ciconia ciconia*:**

- vă rugăm încercați identificarea tuturor cuiburilor active de barză albă din pătrat, în special în pătratele din afara Transilvaniei;
- pentru determinarea succesului de cuibărit este recomandată efectuarea observațiilor în perioada 15 iunie-15 iulie, dar evaluarea poate fi făcută și în perioada 15 aprilie-15 iunie.

Păsări răpitoare de zi și *Ciconia nigra*:

- pentru păsările răpitoare de zi, în general, pot fi făcute observații de pe puncte de observație cu durată de 2-3 ore în diferite perioade ale anului (depinde de perioada de cuibărit a speciei);
- sunt necesare date în special despre speciile rare cuibăritoare sau potențial cuibăritoare, ca *Aquila heliaca*, *Milvus migrans*, *Circus pygargus*, *Falco cherrug*; în cazul observării acestora

vă rugăm acordați efort suplimentar pentru identificarea unor indicii de cuibărit probabil sau sigur!

- în anumite regiuni (va fi indicat în lista recomandată de la pătrate) sunt interesante și datele speciilor *Haliaeetus albicilla*, *Aquila chrysaetos*, *Aquila pennata*, *Circaetus gallicus*, *Buteo rufinus*, *Accipiter brevipes*, *Falco peregrinus*;
- vă rugăm fiți atenți la indiciile de cuibărit sigur sau probabil, respectiv la vârsta exemplarelor observate, în vederea identificării imaturilor, pentru că la majoritatea speciilor pot fi prezente și exemplare neteritoriale chiar și în habitate potențial adecvate pentru cuibărit.

Falco vespertinus

- pentru această specie este necesară identificarea unor indicii de cuibărit probabil sau sigur;
- recomandăm căutarea coloniilor de *Corvus frugilegus* primăvara (vezi la această specie), și revizitarea lor în perioada 15 mai-15 iulie;
- pot exista și perechi solitare cuibăritoare în cuiburi de coșofene sau cioară grivă.

***Tetrao urogallus*:**

- pasărea este destul de greu de văzut, dar urme (excremente, pene, urme de pași) pot fi găsite relativ ușor;
- cuibărește exclusiv în molidișuri și poate fi găsită în special pe creasta împădurită a munților, respectiv arboretele aflate la limita pădurii, unde afinele sunt abundente; în aceste habitate excrementele pot fi găsite cu ușurință;
- excrementele de cocoș de munte sunt mai mari, ca cele de ieruncă (diametrul de aprox. 1 cm, lungime de până la 5-6 cm);
- poate fi căutată oricând (urmele pot fi identificate chiar și pe zăpadă);
- este suficientă identificarea prezenței speciei.

***Tetrao tetrix*:**

- momentan se cunoaște o singură populație în habitatele alpine din estul Munților Maramureșului și Munții Rodnei, dar și de aici există date numai din anumite regiuni; poate fi prezent și în masivele învecinate (Suhard, partea vestică a Munților Maramureșului);
- cel mai ușor poate fi observat dimineața devreme la rotit, la începutul lunii mai;
- este suficientă identificarea prezenței speciei.

***Bonasa bonasia*:**

- ierunca este o specie cu comportament ascuns, greu de găsit; preferă pădurile mixte, dar cuibărește și în făgete pure de munte sau în molidișuri pure; deseori poate fi văzut în zone mai deschise (drumuri, poieni) de lângă desișuri;
- adeseori pot fi găsite excremente, care sunt similare cu cele al cocoșului de munte, dar sunt mult mai mici;
- poate fi căutată oricând (urmele pot fi identificate chiar și pe zăpadă);
- este suficientă identificarea prezenței speciei.

***Perdix perdix*:**

- în anumite zone ale țării (de ex. în Transilvania) specia a devenit atât de rară, încât șansele de a o întâlni în cadrul observațiilor ocazionale sunt foarte mici;

- în Transilvania pare să cuibărească în număr mai mare în două habitate: în habitate mozaicate cu multe terenuri arabile, cu tufărișuri/buruienișuri (mai ales în valea râurilor), respectiv în zona munților joși (de ex. Munții Trascău) în pajiști cu tufărișuri de pe panta munților;
- în perioada de sfârșit de februarie-început de aprilie, în amurg, poate fi auzită vocea teritorială, astfel, cel puțin în Transilvania, merită vizitate cel puțin habitatele menționate pentru identificarea prezenței speciei.

Scolopax rusticola:

- una dintre speciile cele mai problematice; datorită comportamentului ascuns și a prezenței exemplarelor aflate în migrație există foarte puține date despre cuibăritul speciei în țară; cuibărește cu siguranță în zona de munte, dar cuibăritul speciei este posibil și în zona de câmpie sau zona colinară;
- cuibărește în păduri, dar de obicei în apropierea unor zone deschise;
- cuibărește începând cu luna aprilie, dar în această perioadă mai pot exista și exemplare migratoare;
- în zonele de munte este suficientă observarea simplă a speciei în perioada mai-august, în rest este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur, sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Otus scops (sunt necesare date numai din Câmpia Română):

- efectuarea observațiilor noaptea, după lăsarea completă a întunericului, vizând marginea pădurilor (cuibărește chiar și în păduri de calitate slabă, ca salcâmete tinere);
- 1 – 31 mai, eventual și mai târziu;
- este suficientă identificarea unui exemplar teritorial (cântător);
- de obicei cântă relativ intens în mai, dar reacționează bine și la stimularea vocală.

Athene noctua:

- localități, ferme, râpe; recomandăm începerea căutării la ferme sau la marginea localităților;
- specia poate fi găsită relativ ușor în orice perioadă a anului, adeseori și ziua (adeseori stă pe acoperișul sau coșul clădirilor); este cel mai activă în amurg, când poate fi auzită/văzută relativ ușor;
- poate fi detectată cu siguranța cea mai mare în serile mai calde – de la apusul soarelui până la lăsarea completă a întunericului – de la sfârșitul lunii februarie și din martie, când masculii cântă intens;
- este suficientă identificarea prezenței speciei.

Tyto alba:

- specia poate fi găsită cu siguranța cea mai mare prin căutarea ingluviilor în clădiri (ferme, pod/turn de biserică, podul altor clădiri mai mari, turnuri);
- există foarte puține date în ceea ce privește distribuția speciei în afara Câmpiei de Vest, astfel orice căutare mai sistematică a speciei este foarte binevenită;

- în Câmpia de Vest este suficientă identificarea prezenței, în celelalte regiuni va fi necesară cel puțin observarea speciei în perioada de cuibărit (martie-august), dar este preferabilă identificarea unor semne de cuibărit probabile sau sigure.

Aegolius funereus:

- este cel mai activă, din punct de vedere teritorial, în a doua parte a lunii aprilie-începutul lunii mai, când răspunde cel mai bine și la stimulare vocală;
- zona de munte, în păduri de molid și păduri mixte, posibil și în făgete;
- este suficientă identificarea prezenței speciei în perioada menționată mai sus.

Bubo bubo:

- stâncării și râpe, dar și în păduri, adeseori în apropierea râurilor;
- se pare că preferă zona de deal și a munților joși. Momentan lipsesc observații din zona de câmpie și din golul alpin;
- este cel mai ușor de găsit în perioada 15 februarie-31 martie, când cântă intens în amurg; recomandăm începerea observațiilor înaintea apusului de soare și continuarea lor până la lăsarea completă a întunericului; dacă specia este prezentă, masculul va cânta cu probabilitate mare; menționăm că deși vocea se aude de departe (chiar și de la 3 km), pare slabă și când pasărea este relativ aproape;
- în habitatele potențiale cu suprafață relativ mică (de ex. râpe mai mici), care pot fi parcurse în mod amănunțit, pot fi căutate și semne care indică prezența speciei (ingluvii, pene, rămășițe de pradă);
- este de ajuns identificarea unui exemplar teritorial în perioada februarie-mai, sau este necesară identificarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Apus apus:

- cuibărește în primul rând în localități, în unele locuri posibil și în habitate de stâncărie;
- în toate regiunile trebuie verificate orașele mai mari, dar în Carpații Meridionali (cel puțin în est) este relativ răspândită și în localități mai mici;
- este vorba de o specie care, și în perioada de cuibărit, se poate deplasa la distanțe de sute de kilometri de locurile de cuibărit pe vreme ploioasă, astfel este necesară observarea în mod regulat a speciei într-un loc sau identificarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur;
- perioada mai-iunie (iulie);
- vă rugăm să fiți atenți și la prezența speciei *Apus pallidus*. În cazul în care întâlniți această specie încercați să documentați cuibăritul.

Apus melba, Ptyonoprogne rupestris:

- cuibăresc în habitate de stâncărie, adeseori în peșteri, dar sunt cunoscute și cazuri de cuibărit pe baraje, sau pe clădiri în orașe (*Apus melba*);
- cuibăresc în perioada aprilie-iunie, dar cel puțin *Ptyonoprogne rupestris* poate fi observată în apropierea habitatelor de cuibărit până în octombrie;
- ca și *Apus apus*, și *Apus melba* se poate deplasa la distanțe mari de locurile de cuibărit pe

vreme ploioasă, astfel este necesară observarea în mod regulat a speciei într-un loc adecvat cuibăritului sau identificarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur;

- în cazul speciei *Ptyonoprogne rupestris* este suficientă observarea sa în habitate adecvate, cu toate că identificarea locurilor de cuibărit este adeseori relativ ușoară.

Merops apiaster, Riparia riparia:

- cu toate că există relativ multe date în ceea ce privește distribuția acestor specii, fiind specii coloniale, recomandăm totuși să încercați identificarea coloniilor din pătrat;
- cuibăresc în maluri abrupte (*Riparia* mai mult în malul râurilor, *Merops* în alți pereți de nisip/loess);
- efectivele de *Merops apiaster* pot fi evaluate în perioada 15 mai-iunie, cele de *Riparia riparia* în mai-iunie.

Ciocănitari (*Dendrocopos syriacus, Dendrocopos minor, Dendrocopos leucotos, Picooides tridactylus*):

Activitatea teritorială cea mai ridicată a speciilor este în perioadele:

- *Dendrocopos syriacus, Dendrocopos minor, Dendrocopos leucotos*: 1 martie – 15 aprilie;
- *Picooides tridactylus*: 1 aprilie – 31 mai.

În aceste perioade sunt relativ ușor de găsit în habitatele preferate, mai ales dacă observațiile sunt realizate dimineața, dar poate fi folosită și stimularea vocală pentru a crește detectabilitatea.

Este suficientă identificarea prezenței speciilor.

Habitat preferate:

Dendrocopos syriacus:

- localități (grădini, parcuri, livezi), câteodată alte habitate antropice din afara localităților (livezi, șiruri de arbori);
- în zona de deal sau a munților joși adeseori specia este mai abundentă în văile mai mari; este recomandat să începeți căutarea în aceste zone.

Dendrocopos minor:

- recomandăm începerea căutării speciei în cvercinete (păduri de gorun și/sau stejar) și păduri/zăvoaie de luncă mature;
- specia poate cuibări și în alte tipuri de păduri de foioase sau habitate semideschise cu arbori, dar este mult mai rară; să efectuăm observații în alte habitate numai dacă cele două habitate principale sunt reprezentate cu suprafață foarte mică sau nu apar deloc în pătrat.

Dendrocopos leucotos:

- recomandăm căutarea speciei în făgete bătrâne sau păduri mixte cu fag, cu mult lemn mort, respectiv în zăvoaie de luncă (de obicei aninișuri) din apropierea făgetelor.

Picooides tridactylus:

- recomandăm căutarea speciei în molidișuri sau păduri mixte de molid-brad-fag bătrân.

Specia preferă porțiunile cu mult lemn mort, adeseori în porțiuni mai deschise ale pădurii, adică pe creasta munților/apropierea limitei de pădure, în zonele cu păduri virgine/cvasi-virgine sau în zone cu doborâturi de vânt. Este recomandat începerea căutării în astfel de zone, cu toate că de obicei sunt mai puțin accesibile.

Eremophila alpestris:

- cuibărește în pajiști alpine aflate la peste 2000 m în Carpații Meridionali, dar distribuția sa nu este încă suficient de clară;
- preferă pajiștile mai întinse, nu habitatele stâncoase;
- se întoarce în habitatele de cuibărit după topirea zăpezii, perioada cea mai adecvată pentru identificarea speciei este iunie-iulie, dar și exemplarele observate în august-septembrie pot fi considerate relevante.

***Calandrella brachydactyla* (sunt de interes datele din Câmpia de Vest):**

- există o populație izolată în județele Arad și Timiș, dar distribuția speciei în această regiune este puțin cunoscută;
- preferă terenurile arabile cu culturi de porumb sau floarea soarelui;
- revine la locurile de cuibărit în a doua parte a lunii aprilie, dar recomandăm căutarea în perioada 1 mai-15 iunie.

Cecropis (Hirundo) daurica:

- cuibărește în zona de munte sau de deal din sudul țării, respectiv în Munții Metaliferi și Trascău; distribuția speciei este neclară în special în Carpații Meridionali și Subcarpații Sudici, mai bine cunoscută în Dobrogea și Munții Banatului;
- cuibul este construit în clădiri (de obicei abandonate), sub poduri sau pe stânci;
- are voce caracteristică, după care poate fi recunoscută cu ușurință chiar și în stoluri mai mari de *Hirundo rustica*;
- în zonele unde este cunoscută prezența speciei (Dobrogea, județele CS, MH, GJ, anumite zone din Munții Trascău și Metaliferi) este suficientă observarea ei în perioada mai-august, dar din restul regiunilor, de unde nu există date sau există mai puține date (județele VL, AG, DB, PH, BZ), recomandăm confirmarea prezenței speciei la o diferență de cel puțin o săptămână, sau căutarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Anthus pratensis:

- exemplare cântătoare au fost observate recent în Munții Gutâi (jud. MM), astfel cel puțin în partea nordică a țării merită acordată atenție acestei specii;
- cuibărește în pajiști începând din a doua parte a lunii aprilie;
- este necesară identificarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Cinclus cinclus/Motacilla cinerea:

- parcurgerea atentă a pâraielor de munte în perioada 15 aprilie-30 iunie (poate cuibări de la

mijlocul lunii martie, dar exemplarele cuibăritoare la altitudini mai ridicate pot rămâne în zonele de iernare până în aprilie);

- este suficientă identificarea prezenței speciei.

Prunella collaris:

- specie caracteristică habitatelor alpine cu stâncărie (abundentă în Munții Retezat și Făgăraș), de obicei mult peste 2000 m; există însă un caz de cuibărit sigur și din Hășmașu Mare, la altitudine de 1600-1700 m!
- poate fi căutată în perioada mai-septembrie, când este de ajuns observarea speciei; totuși în habitatele atipice recomandăm căutarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Luscinia svecica:

- cuibărește în stufărișuri în câteva locuri din Câmpia de Vest și Bărăgan, posibil și în Moldova sau Dobrogea;
- se întoarce în locurile de cuibărit de la mijlocul lunii aprilie, dar în aprilie trebuie avut grijă și la exemplarele aflate în migrație;
- în cazul exemplarelor observate în aprilie, respectiv în alte regiuni decât Câmpia de Vest și Bărăgan, recomandăm reconfirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență sau căutarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil; în rest este suficientă observarea unui mascul cântător.

Oenanthe isabellina:

- specie relativ comună în Dobrogea, care cuibărește sporadic și în Bărăgan; recomandăm să dați atenție sporită speciei în regiunea din urmă;
- cuibărește în pășuni cu iarbă scurtă, adeseori în găurile de popândău;
- în Dobrogea este suficientă detectarea simplă a speciei în perioada mai (sau chiar aprilie) -15 august, în Bărăgan sau eventual alte zone recomandăm confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență sau căutarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Oenanthe pleschanka:

- cuibărește în habitatele de stâncărie și în maluri abrupte (de ex. Vama Veche) în Dobrogea;
- poate fi căutată în perioada 10 mai-20 august;
- în habitate tipice este suficientă observarea o singură dată a speciei.

Oenanthe hispanica:

- specie rară în Dobrogea, care uneori cuibărește (probabil) în perechi mixte cu *Oenanthe pleschanka*. În trecut a fost presupus cuibăritul și în sud-vestul țării;
- habitate de stâncărie și pajiști cu pietre (în arealul de distribuție principală nu este chiar atât de dependentă de stâncării ca *Oenanthe pleschanka*);
- mai-iunie (în iulie năpârlesc în penaj de toamnă, după care chiar și masculii pot fi foarte asemănători cu cei de *Oenanthe pleschanka*)

- este necesar observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur

Monticola saxatilis:

- există două populații cunoscute: în Munții Măcin, jud. Tulcea, respectiv în Munții Trascău, jud. Alba și Cluj;
- recomandăm verificarea atentă a habitatelor adecvate mai ales în sudul Carpaților Meridionali și Munții Banatului;
- specia poate fi identificată cel mai ușor în a doua parte a lunii aprilie-începutul lunii mai, când cântă intens; după această perioadă poate fi surprinzător de greu de găsit, mai ales în zone cu multe stâncării inaccesibile;
- evită stâncăriile din habitate împădurite, preferă zonele cu multe pajiști; adeseori cuibărește în partea superioară a stâncăriilor, astfel nu este suficientă verificarea lor din vale;
- în afara celor două zone cu populații cunoscute este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Sylvia borin:

- cu toate că nu este o specie rară, datorită cântecului similar cu *Sylvia atricapilla* și *Sylvia nisoria* care îngreunează identificarea sa, există relativ puține date despre această specie;
- habitatele preferate sunt pădurile de luncă în zona de câmpie, zăvoaiele de luncă și pădurile foarte tinere (3-10 ani) în zona de deal și de munte;
- se întoarce târziu, recomandăm căutarea sa în perioada 15 mai-15 iunie, dar datele sunt relevante până la sfârșitul lunii iulie;
- în habitatele tipice este suficientă observarea simplă a speciei, în habitatele mai atipice recomandăm căutarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Sylvia nisoria:

- este o specie cu distribuție largă caracteristică zonei de deal și de câmpie;
- cu toate că se regăsește în toată țara, există relativ puține date;
- preferă habitatele semideschise cu acoperire mare cu arbuști (20-70%); în zona de câmpie cuibărește adeseori la marginea satelor, unde există vegetație arbustivă, la margini de pădure sau în lunca râurilor; în zona de deal cuibărește de obicei pe panta dealurilor, în pajiști cu acoperire mare cu tufișuri; a fost observată și în suprafețe mari tăiate ras, în prima fază a regenerării (1-5 ani);
- se întoarce târziu, recomandăm căutarea sa în perioada 15 mai-15 iunie, dar datele sunt relevante până la sfârșitul lunii iulie;
- este suficientă observarea simplă a speciei în perioada 15 mai-15 iunie.

Locustella naevia:

- cuibărește sporadic în vestul țării, dar recent a fost identificată și în Depresiunea Giurgeului, și există observații și din zona Dăbuleni (DJ);
- la noi în țară habitatul tipic este pajiștea umedă (fânațe) cu tufișuri, dar în alte țări poate fi

- regăsită și în plantații tinere de păduri (habitatul în care a fost auzită la Dăbuleni);
- poate fi găsită în mai, când cântă relativ intens; poate fi căutată dimineața devreme, dar cântă și noaptea;
- în afara locurilor cunoscute din Defileul inferior al Mureșului (Ilteu, Căpâlnaș) recomandăm observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

***Locustella fluviatilis* (sunt de interes observațiile din afara Transilvaniei):**

- distribuția speciei în afara Transilvaniei este mai puțin clarificată;
- cuibărește de obicei în zăvoaie de luncă de-a lungul pâraielor, dar câteodată poate fi întâlnit și în alte habitate semideschise cu tufăriș (de obicei habitate mai umede);
- recomandăm căutarea speciei în perioada 15 mai-15 iunie

***Cettia cetti*:**

- a fost identificată ca specie cuibăritoare în zona lacurilor Vederoasa, Baciului și Oltina din sud-vestul Dobrogei, dar probabil cuibărește și la Techirghiol; recomandăm căutarea sa în primul rând în celelalte habitate similare din sudul Dobrogei;
- în România a fost găsită numai în stufărișuri, de obicei cu arbuști, dar în arealul principal de distribuție cuibărește și în alte habitate, de ex. zăvoaiele de-a lungul pâraielor;
- specia este greu de văzut, dar are voce foarte caracteristică și răspunde bine și la stimularea vocală;
- masculii cântă devreme, recomandăm căutarea în aprilie;
- în sudul Dobrogei este suficientă identificarea o singură dată a speciei în perioada aprilie-iunie, în alte zone este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

***Acrocephalus melanopogon*:**

- distribuția speciei în România este foarte puțin cunoscută; cuibărește în Delta Dunării, dar și de aici există puține date; cuibărește probabil la lacul Techirghiol, ocazional în Câmpia de Vest, dar prezența sa nu poate fi exclusă nici din alte habitate acvatice din sudul țării;
- cuibărește în stufărișuri vechi sau în stufărișuri mixte cu *Typha*;
- se întoarce la locurile de cuibărit începând cu a doua parte a lunii martie (dar sunt și exemplare care ierneză la noi), începe cuibăritul la începutul lunii aprilie;
- recomandăm căutarea speciei în prima parte a lunii aprilie;
- în Delta Dunării este suficientă identificarea o singură dată a speciei în perioada aprilie-august, în alte zone este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

***Acrocephalus agricola*:**

- cuibărește în stufărișuri mai rare, situate de-a lungul coastei Mării Negre până la Năvodari (în sud) și în zona lagunelor (Istria, Grindul Lupilor); distribuția speciei în Delta Dunării este neclară; a fost identificată în perioada de cuibărit și în Bărăgan (Lacul Amara, BR), astfel nu poate fi exclusă prezența speciei nici în această zonă;

- recomandăm căutarea speciei în mai, dar sunt relevante și observațiile din iunie-10 iulie;
- în zona Deltei Dunării este suficientă identificarea o singură dată a speciei, în alte zone este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

***Hippolais icterina* (sunt de interes observațiile care sugerează cuibăritul din Transilvania și Moldova):**

- cuibărește în pădurile din sudul și vestul țării, dar lipsesc datele de cuibărit sigur din Transilvania și Moldova;
- specia migrează târziu (până la sfârșitul lunii mai), iar exemplarele aflate în migrație pot fi adeseori auzite cântând;
- recomandăm să acordați atenție exemplarelor cântătoare din Transilvania și Moldova și încercați observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur;
- perioada 15 mai-30 iulie

***Iduna (Hippolais) pallida*:**

- cuibărește în Dobrogea în zona Deltei Dunării, pe coasta Mării Negre, respectiv de-a lungul Dunării între Dobrogea și Bărăgan, dar distribuția speciei este departe de a fi clară și în aceste zone; exemplare cântătoare au mai fost observate și în alte zone din sudul țării (de ex. zona Dăbuleni), însă statutul lor este incert; deși nu a fost identificată deocamdată, nu este exclus cuibăritul speciei nici în Banat, fiind prezentă ca specie cuibăritoare la Szeged, în Ungaria, la numai câteva zeci de km de granița țării;
- recomandăm să alocați atenție sporită speciei de-a lungul Dunării, în special între Drobeta Turnu Severin și Călărași;
- cuibărește de obicei în tufișuri de *Elaeagnus angustifolia* (coasta Mării Negre, zona Deltei Dunării) sau în zăvoaie formate de *Salix sp.* (lunca râurilor); în lunca râurilor se regăsește adeseori pe bancuri de nisip, unde încep să crească speciile pioniere de *Salix sp.*;
- recomandăm căutarea speciei în perioada 10 mai-15 iunie, dar observațiile pot fi relevante până în 10 iulie;
- în zona Deltei Dunării, pe coasta Mării Negre, respectiv de-a lungul Dunării între Dobrogea și Bărăgan este suficientă identificarea o singură dată a speciei, în alte zone este necesară observarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

***Phylloscopus trochilus*:**

- distribuția pitulicei fluierătoare în România ca specie cuibăritoare este foarte neclară; cuibărește cu siguranță în unele locuri din Carpații Orientali, dar probabil și în Carpații Meridionali sau Munții Apuseni; prezența speciei nu poate fi exclusă nici din zonele mai joase, mai ales în partea nordică a țării;
- habitatul speciei în România nu este foarte clar, dar se pare că preferă pădurile mixte de foioase și rășinoase, însă poate fi prezentă și în alte habitate cu arbori și arbuști;
- recomandăm căutarea speciei după 15 mai, când au trecut deja exemplarele aflate în migrație; observațiile speciei sunt relevante până în 20 iulie;
- dat fiind faptul că este vorba despre o specie care migrează în număr mare prin țara

noastră, iar exemplarele migratoare pot fi auzite frecvent și cântând, în cazul exemplarelor observate înainte de 15 mai (sau chiar 31 mai) recomandăm căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență; în rest este suficientă observarea simplă a speciei.

Muscicapa striata:

- este o specie cu distribuție largă caracteristică zonei de deal și de câmpie;
- cu toate că se regăsește în toată țara, există relativ puține date;
- cuibărește în păduri deschise, păduri de luncă, parcuri sau alte habitate antropice cu arbori;
- se întoarce târziu, recomandăm căutarea sa în perioada 15 mai-31 iulie;
- este suficientă observarea simplă a speciei în perioada 15 mai-31 iulie.

Ficedula hypoleuca:

- deși câteodată sunt observate exemplare în perioada de cuibărit (10 mai-iunie), chiar și masculi cântători, deocamdată statutul muscarului negru ca specie cuibăritoare în România este incert;
- este necesară observarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Ficedula semitorquata:

- muscarul semigulerat a fost descoperit ca specie cuibăritoare în Pădurea Reșca (jud. Olt) în 2015, o pădure de luncă de stejar-frasin; recomandăm căutarea activă a speciei în habitate similare din sudul țării;
- specia poate fi căutată începând cu a doua parte a lunii aprilie până în a doua parte a lunii mai, când cântă cel mai intens;
- recomandăm căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Poecile (Parus) lugubris:

- cuibărește în Dobrogea, în Subcarpații Sudici, în Munții Banatului, respectiv în Munții Trascău;
- informațiile despre distribuția speciei necesită îmbunătățire în toate zonele enumerate, în special în Subcarpații Sudici, de unde există foarte puține observații; deși nu există date, sau există doar observații izolate, specia poate fi prezentă și în alte zone din Munții Apuseni (în special în Munții Metaliferi) și Munții Poiana-Ruscă;
- cuibărește în habitate semideschise: pajiști cu arbori răzleți, livezi, sau eventual în păduri rare (în Dobrogea);
- este o specie rezidentă, astfel observațiile sunt relevante în cursul întregului an; cântă cel mai intens în martie-început de aprilie, după care devine mai greu de găsit; detectabilitatea crește din nou, ușor, în cursul toamnei și a iernii;
- în zonele unde se cunoaște cuibăritul speciei este suficientă observarea sa o singură dată, în rest recomandăm căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Remiz pendulinus:

- este o specie rară, însă cu distribuție largă, care cuibărește de-a lungul râurilor mai mari, respectiv în apropierea unor lacuri;
- este o specie cu comportament ascuns, greu de găsit în perioada de cuibărit, mai ales în zonele unde este prezentă în densități mici (majoritatea arealului de distribuție);
- își construiește cuibul în arbori (în principal sălcii); acesta poate fi găsit iarna, după căderea frunzelor;
- în perioada 15 aprilie-30 iulie este suficientă observarea simplă a speciei, la începutul lunii aprilie sau în august este necesară observarea unor semne de cuibărit sigure sau probabile; sunt relevante și cuiburile găsite în afara perioadei de cuibărit.

Certhia brachidactyla:

- datele sporadice din sudul și vestul țării indică o distribuție relativ largă a speciei, dar sunt necesare mult mai multe informații pentru clarificarea mai exactă a arealului de distribuție;
- cuibărește în diferite tipuri de păduri (păduri de luncă, păduri de stejar) în zona de câmpie, zona colinară sau a munților joși (de ex. Defileul Dunării);
- cântă cel mai intens în martie, dar răspunde relativ bine și la stimularea vocală; atenție însă, și *Certhia familiaris* reacționează la vocea de *C. brachidactyla!* Dacă pasărea nu răspunde cu cântecul specific uneia dintre specii, încercați să fotografiați pasărea, pentru identificarea sa pe baza penajului;
- este o specie rezidentă, astfel sunt relevante datele din tot anul;
- în vestul și sudul țării este suficientă observarea o singură dată a speciei.

Tichodroma muraria:

- specie caracteristică stâncăriilor, care preferă zona alpină și cheile/stâncăriile aflate la altitudini mai mari;
- datorită habitatului inaccesibil este o specie greu de observat, astfel există foarte puține date despre distribuția speciei în afara locurilor de cuibărit cunoscute;
- este suficientă observarea simplă a speciei în perioada mai-septembrie, în locurile unde specia a fost observată în aprilie recomandăm confirmarea prezenței după 1 mai.

Lanius senator:

- cuibăritul speciei este cunoscut numai în Dobrogea, dar și aici există date numai din anumite zone;
- cuibărește în habitate semideschise cu arbori sau arbuști răzleți;
- se întoarce la locurile de cuibărit în a doua parte a lunii aprilie, dar recomandăm efectuarea observațiilor în perioada mai-august;
- în Dobrogea este suficientă observarea simplă a speciei, dacă observația provine dintr-un habitat favorabil; în afara Dobrogei, respectiv în afara habitatelor normale (de ex. există observații de la Vadu sau Grindul Chituc), recomandăm căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur sau confirmarea prezenței cu cel puțin o săptămână diferență.

Corvus frugilegus:

- pentru această specie este necesară identificarea coloniilor;
- coloniile pot fi localizate prin parcurgerea localităților, fermelor, drumurilor și a unor pâlcuri/șiruri de arbori aflate în habitate deschise;
- în zona de deal coloniile se situează de obicei în orașe, respectiv în văile râurilor mai mari, cu mult habitat deschis;
- coloniile de *Corvus frugilegus* pot fi localizate în perioada 15 martie-31 mai; pentru estimarea numărului de perechi recomandăm efectuarea observațiilor în perioada 1-20 aprilie;
- recomandăm să încercați și estimarea numărului de perechi din pătrat.

Sturnus roseus:

- specia cuibărește relativ regulat în Dobrogea, dar recent a cuibărit și în Transilvania, în jud. Covasna;
- cuibărește de obicei în cariere; în jud. Covasna a cuibărit în clădiri, similar graurului;
- de obicei există un influx al speciei între 15-31 mai, dar majoritatea acestor exemplare dispar după această perioadă; dacă însă sunt observate exemplare mai târziu, în perioada 10 iunie-31 iulie, este deja presupus cuibăritul speciei;
- în cazul lăcustarului este necesară identificarea unor semne de cuibărit sigur sau probabil.

Carpodacus erythrinus:

- se cunosc două locuri unde specia a cuibărit recent în mod regulat: Depresiunea Giurgeului, respectiv la Gura Apelor în Munții Retezat;
- specia este prezentă între 15 mai-iulie;
- în afara celor două locuri menționate, este necesară căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur. Exemplare necuibăritoare, care hoinăresc pot fi întâlnite cântând chiar și în luna iunie.

Emberiza cirrus:

- cuibărește în Munții Banatului și Subcarpații Sudici (cel puțin până în jud. Argeș în est), dar, cu excepția câtorva zone cunoscute mai bine, există puține date și din acest areal;
- preferă habitatele semideschise, adică pajiștile cu arbuști și arbori, livezile, etc.
- este o specie rezidentă, care poate fi găsită în oricare perioadă a anului; masculii cântă cel mai intens în martie-aprilie, dar răspund bine și la stimularea vocală;
- în regiunea Subcarpaților dintre județele Caraș-Severin și Argeș este suficientă observarea simplă a speciei, preferabil în perioada de cuibărit, în rest este necesară căutarea unor semne de cuibărit probabil sau sigur.

Emberiza cia:

- arealul speciei în România cuprinde întregul Lanț Carpatic, însă distribuția sa este neclară în multe zone, mai ales în Carpații Orientali și Meridionali;
- este o specie caracteristică stâncăriilor și pajiștilor de stâncărie de la altitudini mici și

- mijlocii (până aprox. 1500-1600 m, nu avem cunoștințe despre date din zona alpină);
- este o specie rezidentă, care poate fi găsită în orice perioadă a anului; masculii cântă cel mai intens în aprilie-mai;
  - în arealul de distribuție (Munții Carpați) este suficientă observarea simplă a speciei.